

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.229/2011/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. H. Z. jogtanácsos (címe) által képviselt MABISZ (címe) felperesnek, a dr. Tóta Áron ügyvéd ügyintézése mellett a dr. Tóta Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen megtérítési igény érvényesítése iránt indított perében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 10.P.20.372/2009/45. számú ítélete ellen a felperes részéről 46. sorszám alatt előterjesztett és 48. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az alperes marasztalásának tőkeösszegét 1 307 654 (egymillió-háromszázhétezer-hatszázötvennégy) Ft-ra felemeli, ami egyúttal a részletfizetés alapját képezi, amelynek kezdő időpontját a jogerős ítélet kézbesítését követő hónap 15. napjára módosítja. A felperes által az alperes javára fizetendő perköltség összegét 134 204 (százharmincnégyezer-kétszáznégy) Ft-ra leszállítja, míg az alperes által az államnak külön felhívásra megtérítendő kereseti illeték összegét 78 452 (hetvennyolcezer-négyezer-hatszázötvenkettő) Ft-ra felemeli, és egyben megállapítja, hogy az állam terhén 249 348 (kétszáznegyvenkilencezer-háromszáznegyvennyolc) Ft le nem rótt kereseti illeték marad; egyebekben az ítéletet helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 102 623 (százkétezer-hatszázhuszonhárom) Ft másodfokú perköltséget, továbbá kötelezi az alperest is, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 3 074 (háromezer-hetvennégy) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az alperes az üzemtartója a..... forgalmi rendszámú személygépkocsinak. Ezt kölcsönadta **K. T.** részére, aki azzal 2006. október hó 16. napján 19 óra 30 perckor "**T**" belterületén balesetet okozott. **K. T.** az autóval éjszakai látási viszonyok között, derült időben, tompított világítással, közvilágítással ellátott útszakaszon, száraz, jó minőségű aszfaltburkolatú úttesten a ... utcán közlekedett a ... utca felé. Ezek kereszteződésében - ahol a.... utcán közlekedők elsőbbségét a utca jobb oldalára kihelyezett „elsőbbségadás kötelező” közúti jelzőtábla írja elő - balra kanyarodott azért, hogy a kereszteződésben megforduljon. A.... utcára ráhaladva rövid út megtétele után a személygépkocsival megállt, majd hátramenetben a T.M. utca felé indult azzal, hogy útját a utcáról a utcára balra nagyívben visszakanyarodva az utca irányába folytassa tovább. A hátramenet végrehajtása után a utcán megállt. Ugyanebben az időpontban a utca gyalogosjárdáján utca és a utca kereszteződésében a gépkocsihoz képest jobbról-balra, az út hossz tengelyére mintegy 45°-os szögben átlagos tempóban megkezdte az áthaladást **F. J-né**, akit **K. T.** az elindulását követően a figyelmetlensége miatt egyáltalán nem észlelt, ahogy **F. J-né** sem észlelte figyelmetlensége miatt a gépkocsi elindulását, holott korábban látta annak a.... utcára történő kanyarodását és tolatását. **K. T.** az általa vezetett személygépkocsi jobb oldali első részével alacsony sebességgel nekiütközött **F. J-nének**, aki ennek következtében a személygépkocsi motorháztetejére és onnan az úttestre esett.

F. J-né megszegte a KRESZ 21. §-ának (8) bekezdését, mert anélkül kezdte meg az úttesten történő áthaladást, hogy meggyőződött volna a jármű haladási irányáról, holott korábban észlelte annak közlekedését azon az útszakaszon, ahol egyébként sem volt elsőbbsége a járművekkel szemben. Figyelmes közlekedés esetén **K. T.**-nak is észlelnie kellett volna őt. A Városi Bíróság a 4.B. 1504/2006/9. számú ítéletében **K. T.** vádlott bűnösségét megállapította maradandó fogyatékoságot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétségében, amely ítéletet a.... Megyei Bíróság az 1.Bf.601/2007/4. számú ítéletében helybenhagyott.

A baleset következtében **F. J-né** mintegy két hónap alatt gyógyuló baloldali sípcsont térdízületi végének ízületbe hatoló külső bűtyöktörését és a jobb oldali medence zúzódását szenvedte el, 9 napig gipszet, ezt követően két hónapig rögzítőt kellett hordania. Sérülése maradandó fogyatékoság visszamaradásával gyógyult, ami a térdízület enyhe mértékű fájdalmas mozgáskorlátozottságában és csökkent terhelhetőségében, annak tartós duzzanatában, s a bal lábszár izomzatának maradandó, ám enyhe mértékű sorvadásában nyilvánul meg. A balesetet megelőzően is meglévő betegségei miatt a munkaképesség-csökkenése már 50 %-os volt, a balesettel okozati összefüggésben össz-szervezeti szempontból 10 %-os mértékű egészségkárosodása maradt vissza, az állapota végleges. Az össz-szervezeti egészségkárosodás a korábban kialakult betegségeivel együtt sem éri el a rokkantság (40 %) mértékét. Szorongásos és depressziós zavara nem hozható okozati összefüggésbe a balesettel, viszont az az alvásfunkciót és a szorongás egyes elemeit tekintve ronthatott az állapotán.

F. J-né a munkáját - ami cirokseprű készítése volt - a balesetet követően is el tudta végezni egészen a munkahelyének megszűnéséig. Saját háztartását és beteg férjét az

ereje megfeszítésével önmaga képes ellátni, ebben őt a baleset következményein kívül a korábbi betegségek jelentette 30 %-os egészségkárosodása is akadályozza.

Az alperes nem rendelkezett kötelező gépjármű felelősségbiztosítással, ezért a felperes térítette meg **F. J-né** kárát 20 %-os közrehatásra figyelemmel mindösszesen 5 351 816 Ft összegben, amelyhez társult további 12 000 Ft kifizetés a szemle elvégzése miatt. Ez az 5 363 816 Ft az alábbi tételekből tevődött össze:

2007. február hó 6. napi kifizetés

ápolás két hétre	7 500 Ft,
gondozás 6 hétre	15 000 Ft,
élelemfeljavítás 2 hónapra	18 000 Ft,
közlekedési többletköltség 2 hónapra	20 000 Ft,
kísérő 1 hónapra	5 000 Ft,
telefon többletköltség 2 hónapra	8 000 Ft,
rezsi többletköltség 2 hónapra	5 000 Ft,
művelődési többletköltség 2 hónapra	8 000 Ft,
mosási többletköltség 2 hónapra	6 000 Ft,
gyógyszerköltség 3 hónapra	12 000 Ft,
gyógyászati segédeszköz	6 880 Ft,
háztartási, házkörüli munka 2 hónapra	30 000 Ft,
balesetben sérül ruházat	8 500 Ft,
utazási költség kórházi kezelésekre	6 020 Ft,
összesen:	155 900 Ft,
20 %-os közrehatás figyelembevételével	124 720 Ft,
kamat	2 008 Ft,
összesen:	126 728 Ft.

2007. február hó 26. napi kifizetés ügyvédi munkadíjra 3 742 Ft.

2007. május hó 25. napi kifizetés

Keresetvesztesség 2007. február hó 9. napjáig	45 294 Ft,
20 %-os közrehatás figyelembevételével	36 235 Ft,
kamat	1 256 Ft,
összesen:	37 491 Ft,

közlekedési többletköltség	17 040 Ft,
gyógyszerköltség	799 Ft,
rezsi többletköltség 2007. február hó 9. napjáig	4 444 Ft,
művelődési többletköltség 2007. február hó 9. napjáig	7 096 Ft,
telefon többletköltség 2007. február hó 9. napjáig	7 096 Ft,
háztartási, házkörüli munka 2007. február hó 9. napjáig	26 616 Ft,
férj ellátása táppénzes idő alatt	37 728 Ft,
összesen:	100 819 Ft,
20 %-os közrehatás figyelembevételével	80 655 Ft,
kamat	2 507 Ft,
összesen:	83 162 Ft.

EHO:	4 124 Ft.
2008. április hó 9. napján kifizetett nem vagyoni kártérítés	1 800 000 Ft.
2008. június hó 20. napján kifizetett szemledíj	12 000 Ft.
2008. július hó 11. napján kifizetett ügyvédi munkadíj	82 838 Ft.
Lejárt járadék:	
2007. február hó 10. - 2008. március hó 31. napja között	283 Ft,
kamat	13 448 Ft,
összesen:	341 731 Ft.
2008. június hó 19. napján járadék egyösszegű megváltása	2 800 000 Ft.
Folyósított járadék 2008. április hó 1. és június hó 30. napjai között	72 000 Ft.

A felperes a keresetében az alperest az általa kifizetett 5 351 816 Ft megtérítésére, továbbá 12 000 Ft szemledíj és 100 000 Ft kezelési költség megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes a kereset jogalapját elismerte, azt csak összecszerűségében vitatta, így a nem vagyoni kártérítés és a járadék feltételeinek a fennállását, mert **F. J-né** a munkáját és a háztartási munkákat el tudja látni, rendszeresen közlekedik kerékpárral, míg a férje gondozásra nem szorul. Az egyéb kifizetéseket utóbb elfogadta azzal, hogy a 2007. február hó 6. napját követő háztartás körüli munkára történő kifizetéseket vitatta. **F. J-né** közrehatásának mértékét 50 %-ban, a nem vagyoni kár összegét pedig 300 000 Ft-ban kérte meghatározni, a járadék vonatkozásában a kereset elutasítását kérte. Részletfizetés engedélyezését kérte havi 20 000 Ft-os összeggel.

Az elsőfokú bíróság a 45. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1 256 416 Ft-ot és ennek 2009. március hó 9. napjától járó késedelmi kamatát, valamint az államnak külön felhívásra 75 385 Ft „állam által előlegezett” eljárási illetéket. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 139 299 Ft perköltséget. Megállapította, hogy további 252 440 Ft feljegyzett eljárási illeték az állam terhén marad. Az alperes részére 1 256 416 Ft tőke és annak kamatai tekintetében részletfizetést engedélyezett azzal, hogy egy havi részlet összegét 30 000 Ft-ban határozta meg. Az első részlet 2011. március hó 15. napjáig esedékes, míg minden további részlet az azt követő hó 15. napjáig, a teljes tartozás kiegyenlítéséig. Két részlet elmulasztása esetén az alperes a részletfizetési kedvezményét elveszti és a még hátralékos tartozása egy összegben válik esedékessé.

Határozatának indokolása szerint ugyan **F. J-né** maga is közrehatott a balesetben, azonban a balesetet gépjárművel okozták, amely veszélyes üzemnek minősül, ezért a felelőssége a baleset bekövetkeztében nagyobb, mint a gyalogosé. **F. J-né** közrehatásának mértékét emiatt az elsőfokú bíróság 40 %-ban határozta meg.

A 2007. február hó 6. napján teljesített 155 900 Ft kifizetésből az alperes a károsult közrehatása miatt 93 540 Ft-ot köteles megtéríteni, ami után járó kamat 1 506 Ft. A 2007. február hó 26. napján számla alapján kifizetett 3 742 Ft-ot az alperes nem vitatta, ezért ezt az elsőfokú bíróság is elfogadta. A 2007. május hó 25. napi kifizetést (keresetvesztesség) csak a közrehatás mértéke miatt vitatta az alperes. A művelődési többletköltséget az elsőfokú bíróság csak két hónapos időtartamra fogadta el a szakértői véleményben és a tanúvallomásokban foglaltakra tekintettel. A telefon többletköltségét az alperes nem vitatta. A háztartási, házkörüli munkát és a férj ellátását három hónap 24 nappal szemben csupán két hónapos időtartamban fogadta el, azaz 37 728 Ft helyett 20 000 Ft-ban.

A 2007. május hó 25. napján teljesített kifizetésekből az elsőfokú bíróság az alábbiakat fogadta el:

keresetvesztesség:	45 294 Ft,
40 %-os közrehatás figyelembevételével	27 176 Ft,
kamat:	942 Ft,
összesen:	28 118 Ft.

közlekedési többletköltség kontrollal, gyógytornával	17 040 Ft,
gyógyszerköltség számla alapján	799 Ft,
rezsi többletköltség 1 hónap 24 napra	4 444 Ft,
telefon többletköltség 1 hónap 24 napra	7 096 Ft,
férj ellátása táppénzes idő alatt 2 hónapra	20 000 Ft,
összesen:	49 379 Ft.

40 %-os közrehatás figyelembevételével	29 627 Ft,
kamat	920 Ft,
összesen:	30 548 Ft.

Az EHO 4 124 Ft-os, a szemledíj 12 000 Ft-os és az ügyvédi munkadíj 82 838 Ft-os összegét az alperes nem vitatta, azért azt az elsőfokú bíróság elfogadta.

A felperes 20 %-os munkaképesség-csökkenést feltételezve határozta meg a nem vagyoni kár összegét, amivel szemben az egészségkárosodás végleges mértéke 10 %-os lett. Erre tekintettel és a **F. J-né** oldalán jelentkezett, fentebb részletesen leírt hátrányok miatt az elsőfokú bíróság az alperesre áthárítható nem vagyoni kár összegét 900 000 Ft-ban határozta meg.

Az elsőfokú bíróság a kihallgatott tanúk vallomása alapján azt állapította meg, hogy **F. J-né** életvitelében a baleset miatt nem történt változás, ő a munkáját otthon és a munkahelyén a későbbiek során is ellátta, a munkaviszonya nem a balesettel összefüggésben szűnt meg. A férje ápolásra nem szorult, amit a szakértői vélemény is alátámasztott. A járadék alapjául szolgáló tényezők, így a háztartás körüli munka és a férjének gondozása a balesettel össze nem függő betegségek miatt már korábban is elnehezült, ezért a részére kifizetett járadékot nem lehetett az alperesre áthárítani.

F. J-nének kifizetett kártérítésből az alábbiakat fogadta el az elsőfokú bíróság:

2007. február hó 6. napi kifizetésből	95 046 Ft,
2007. február hó 26. napi ügyvédi munkadíj	3 742 Ft,
2007. május hó 25. napi kifizetésből	58 666 Ft,
EHO	4 124 Ft,
nem vagyoni kár	000 Ft,
szemledíj	12 000 Ft,
2008. július hó 11. napi ügyvédi munkadíj	82 838 Ft,
mindösszesen:	1 156 416 Ft,

amihez járul még 100 000 Ft költségátalány, ezért az alperest 1 256 416 Ft megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította.

A felperest az elsőfokú bíróság a pervesztessége (77 %) arányában kötelezte a perköltség megfizetésére, aminek meghatározása során figyelemmel volt arra is, hogy a szakértői díjat (35 750 Ft) a felperes előlegezte, és abból 8 223 Ft az alperest terheli. Az alperes részletfizetés iránti kérelmét részben alaposnak találta az elsőfokú bíróság: a megtérülés várható idejére és arra tekintettel, hogy az alperesnek már huzamosabb ideje számítania kellett a fizetési kötelezettségére, egy havi részlet összegét 30 000 Ft-ban határozta meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a keresetének történő helyt adást kérte, viszont kizárólag a közrehatás mértékének eltérő meghatározását sérelmezte és indokolta, egyéb vonatkozásban az első fokú ítéletet nem kifogásolta. A balesetet okozó gépjármű veszélyes üzemi jellegénél fogva annak vezetőjének kellett volna sokkal körültekintőbben közlekednie, ezért a baleset bekövetkezése az ő terhére esik súlyozottan. Az alperes tevékenységi körén kívül eső elháríthatatlan okot nem bizonyított, ezért nem mentesülhetett a felelősség alól, ellenkezőleg, a gépjármű vezetőjének lehetősége lett volna a gyalogost féktávolságon kívül észlelnie és az ütközést elkerülnie. A gyalogos terhére csak az róható, hogy nem a kijelölt helyen és nem kellő figyelemmel haladt át az úton, ezért 20 %-ot meghaladó mértékű közrehatás megállapítására nem kerülhetett volna sor. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem a teljes kárösszeget, hanem annak a felperes által térített 80 %-át csökkentette az általa meghatározott 40 %-kal, ami meghaladja az ítéletben meghatározott közrehatás mértékét.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte lényegében annak helyes indokai alapján. Utalt rá, hogy a károsult jelenleg napi 7 órában dolgozik, és a munkahelyére naponta 3 km-t tesz meg oda vissza, ami ellentétben áll azzal az állításával, hogy 100 méternél nagyobb utat gyalog nem tud megtenni.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az alperes marasztalására vonatkozó rendelkezését. Az ítélet tábla a fellebbezést részben alaposnak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges körben feltárta, azonban abból a közrehatás arányának meghatározása tekintetében helytelen jogi következtetést vont le.

A felperes a fellebbezésében ugyan az első fokú ítélet megváltoztatásával az alperes keresete szerinti marasztalását kérte, ám annak indoklásában csak és kizárólag a károsult közrehatása miatti kármegosztással foglalkozott, az elsőfokú bíróság döntését egyéb vonatkozásban nem sérelmezte, ezért ezek tekintetében az ítélet tábla is csupán visszautal az első fokú ítélet indokaira. Ezek a következők: a művelődési többletköltséget, valamint a háztartási, házkörüli munka és a férj ellátása miatti költséget az elsőfokú bíróság két hónapot meghaladó időtartamra már nem fogadta el a lefolytatott bizonyítás (szakvélemény, tanúvallomások) eredményére tekintettel, e vonatkozásban tehát nem a felperes által alkalmazottól eltérő arányú kármegosztás miatt került sor a kereset részleges elutasítására, amely döntést a felperes a fellebbezésében nem kifogásolta, attól eltérő indokait nem fejtette ki. A nem vagyoni kártérítés miatt követelt 1 800 000 Ft-tal szemben az elsőfokú bíróság nem az eltérő arányú kármegosztás miatt marasztalta az alperest csupán 900 000 Ft-ban, hanem azért, mert a perben lefolytatott szakértői bizonyítás megállapítása szerint a károsult a perbeli balesettel összefüggésben mindössze 10 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett el, ami a fele a felperes által a kárrendezés során vélelmezett mértéknek - ezt a felperes szintén nem sérelmezte. A járadékkal összefüggő kereseti követelés elutasítására sem a nagyobb arányú - 40 %-os mértékű - kármegosztás, hanem ennek az igénynek a lefolytatott bizonyítás eredményéből következő alaptalansága miatt került sor, amely döntés indokait a felperes ugyancsak nem tette vitássá.

Az alperes nem vitatta, hogy a felperessel szemben a felelősségbiztosítási fedezet hiánya miatt köteles a helytállásra a gépjármű üzemben tartójának kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet 15. §-ának (7) bekezdése alapján, amely kötelezettsége értelemszerűen a megalapozott kártérítési igények kielégítésével kapcsolatban felmerült ráfordításokra és költségekre terjedhetett ki. Tény, hogy a károkozás a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén belül történt, amiért az alperes a Ptk. 345. §-ának (1) bekezdése szerinti objektív felelősséggel tartozik. Ez alól az alperes azzal menthette volna ki magát, ha bizonyítja, hogy a kár a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső, elháríthatatlan okból következett be, azaz ha bizonyítja, hogy **K. T.** objektíve mindent megtett a veszély elhárítása érdekében, illetve objektíve nem állt fenn az elhárítás lehetősége. A kár megakadályozásához szükséges intézkedések megtételét a gépjármű vezetője nem vitásan elmulasztotta, mert figyelmetlenül indult el a személygépkocsival annak álló helyzetéből, ezért nem észlelte **F. J-nét**, akinek az elütését kellő körütekintés esetén el tudta volna kerülni. Az alperes, mint üzembentartó felelőssége tehát a Ptk. 345. §-ának (1) bekezdése alapján objektív felelősség, ő a kár bekövetkezéséért akkor is felel, ha egyébként vétkesség nem terhelné. Ez a felelősség azonban nem korlátlan, az előbb említett elháríthatatlan külső ok mellett kimentő ok lehet szintén, ha a károsult maga is közrehatott a kár bekövetkezésében.

A Ptk. 345. §-a (2) bekezdésének rendelkezése szerint nem kell megtéríteni a kárt annyiban, amennyiben az a károsult felróható magatartásából származik. Ebből következően a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles

eljárni, hogy mindent megtegyen a kár megelőzése, elhárítása és következményeinek enyhítése érdekében. Amennyiben ezt elmulasztja, az ebből eredő következményekért felel, ugyanis maga is károkozó, ezért a saját kára megfelelő részét viselnie kell. Abban az esetben, ha a károsult közrehatása nem volt elháríthatatlan, úgy a fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytató felelőssége megállapítható, de kármegosztásnak lehet helye. Ez viszont nem a Ptk. 340. §-ában foglaltak alkalmazásával történik, ahol felróhatóság áll szemben felróhatósággal a károsult és a károkozó viszonyában, hanem - az ott írt tartalommal ugyan - a károsult felróható magatartása miatt csökkennek az üzemtartó felelősségének következményei. A felróhatóság azonos az általában elvárható magatartás elmulasztásával, de ebben az esetben nem kármegosztásról van szó, ugyanis az üzemtartó felelőssége objektív, a károsultnak viszont a felróható magatartása következményeit viselnie kell. Nem a két fél felróhatóságát kell ezért összevetni, hanem azt kell megállapítani, hogy a károsult milyen mértékben okozta a kárt, mert az ő felróható magatartása az üzemtartó felelősségét megfelelő arányban csökkenti. Ez akkor is így van, ha az üzemtartó objektív felelősségéhez még vétkes magatartás is (mint esetünkben a közlekedési szabálysértés) kapcsolódik, a károsult felróható magatartását pedig csak akkor lehet figyelembe venni, ha az összefügg a káreseménnyel, hiszen csak akkor nincs helye a kár csökkentésének, ha az az egyébként felróható magatartás nélkül is bekövetkezett volna.

A kifejtettekre tekintettel a Ptk. 345. §-ának (2) bekezdésében foglaltak alapján a felnőtt korú, megfelelő ítélőképességgel rendelkező károsultnak - aki látta a gépjárművet - számolnia kellett volna azzal, hogy az elindulhat, amely esetben az ő útját fogja keresztezni. Tisztában kellett lennie azzal is, hogy az úttesten a nem az erre kijelölt helyen történő átkelése önmagában is veszélyes lehet. Az alperes tárgyi felelősségi körébe tartozó károkozashoz kapcsolódóan a károsultnak tehát volt olyan felróható magatartása, amely miatt kárcsökkentést kellett alkalmazni, ahogyan ezt tette már a felperes is a kárrendezési eljárás során. A kármegosztás mértékének meghatározásakor arra kell figyelemmel lenni, hogy a károkozó nem kötelezhető a kárból nagyobb rész viselésére, mint ami a terhére róható (Ptk. 345. §-ának (2) bekezdése, PK 36. számú állásfoglalás), a PK 38. számú állásfoglalásban írtak miatt azonban a fokozottan veszélyes tevékenység folytatójának a kár nagyobb részét kell viselnie. A kárviselés arányát az dönti el, hogy a károsult a felróható magatartásával hozzájárult-e a kár bekövetkezéséhez és ez a közrehatás milyen mértékű volt.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem megfelelően értékelve állapította meg a károsult felróható közrehatását a kár bekövetkezésében, ezért e körben az ítélete megalapozatlan volt. A közrehatás mértékét a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése alapján az ítéletábra 20%-os mértékben határozta meg és ennek megfelelően változtatta meg az első fokú ítéletnek a vagyoni kártérítésről rendelkező részét. A perbeli esetben megállapított ilyen mértékű közrehatás felel meg egyben az egységes megítélés követelményének is, mert például a Legfelsőbb Bíróság a Pfv.III.22.016/2009/5. számú ítéletében az éjszakai látási viszonyok között a kivilágítatlan főúton, az út menetirány szerinti jobboldali szélétől 2,2 méterre az úttestre kiszaladt kutyája fölé hajoló károsult közrehatását az őt gépjárművel történt elütése miatt ért károkért ugyancsak 20 %-os mértékben határozta meg, amely magatartásnál nem minősült súlyosabban **F. J-né**

károsult magatartása, s annak felróhatósága sem. Erre tekintettel a felperes által eleve alkalmazott kármegosztási arány helyesnek tekintendő, míg az elsőfokú bíróság által ettől eltérően alkalmazott, az alperesre terheesebb 60-40 %-os mértékű kármegosztás ennél lényegesen súlyosabb közrehatás esetén lehetett volna csak indokolt, miként ezt megfelelően szemlélteti a Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.20.760/2009/3. szám alatti ítélete, amely az alkoholos állapotban, sötétben, lakott területen kívül, nem az úttest bal oldalán, hanem a járműforgalommal egyező irányban, továbbá nem az úttest szélén haladó gyalogos személygépkocsival történt elgázolása miatt a károsult közrehatásának mértékét 40 %-ban állapította meg.

Itt mutat rá az ítéletábra: tévesen állította azt a felperes a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság az általa már 20 %-kal csökkentett kifizetésből, azaz a kárösszeg 80 %-ából vont le a további 40 %-ot, ezért a névleg meghatározottnál is nagyobb mértékű kármegosztásra került sor. Ezzel szemben megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a károsult részére teljesített kifizetés alapjául szolgáló teljes összeget vette figyelembe, s abból vonta le a 40 %-ot, mint ahogy a felperes is ebből a teljes összegből vonta le a kárrendezési eljárásában az általa meghatározott 20 %-ot. Emiatt ténylegesen 40 %-os mértékű volt az elsőfokú bíróság által figyelembe vett közrehatás, s nem pedig a felperes számításából következő 52 %-os mértékű.

Az elsőfokú bíróság a 2007. február hó 6. napján teljesített kifizetés alapjául szolgáló valamennyi tételt elfogadta teljes összegében, ezért abból a 20 %-os mértékű közrehatásra figyelemmel 124 720 Ft és ennek 2 008 Ft kamata hárítható át az alperesre.

A 2007. február hó 26. napján megtérített ügyvédi munkadíjat (3 742 Ft) az alperes elismerése alapján annak teljes összegében vette figyelembe az elsőfokú bíróság, így ez az összeg változatlanul terheli az alperest.

A 2007. május hó 25. napján teljesített kifizetésből a keresetvesztesség címén a felperes által térített - azaz már a 20 % levonást tartalmazó - összeg (36 235 Ft) annak kamatával (1 256 Ft) együtt hárítható át az alperesre.

Az ekkor térített egyéb költségek közül az elsőfokú bíróság a közlekedési többletköltséget (17 040 Ft), a gyógyszerköltséget (799 Ft), a rezsi többletköltségét (4 444 Ft), a telefon többletköltségét (7 096 Ft) és a férj táppénzes idő alatti 2 hónapos ellátásának költségét (20 000 Ft) fogadta el. Ezek együttes összege 49 379 Ft, aminek az alperesre áthárítható 80 %-a 39 503 Ft, s az ehhez tartozó kamat arányos összege 1 228 Ft.

Az EHO 4 124 Ft-os, a szemledíj 12 000 Ft-os, az ügyvédi munkadíj 82 838 Ft-os és a költségátalány 100 000 Ft-os összegét teljes egészében vette figyelembe az elsőfokú bíróság, így ezt tette az ítéletábra is, míg a nem vagyoni kártérítés 900 000 Ft-os összegének meghatározása a fentebb írtak szerint független volt a közrehatás nagyobb mértékétől, így azon változtatni ez okból nem kellett. Az ítéletábra figyelemmel volt arra, hogy a nem vagyoni károk tekintetében a kármegosztás fogalmilag kizárt, azonban a kármegosztásra okot adó körülményeknek a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásakor jelentősége lehet, azaz a közrehatásnak és annak mértékének - még ha

áttételesen is, de - relevanciája van. Az elsőfokú bíróság azonban a nem vagyoni kártérítés címén kifizetett s az alperesre áthárítható összeg meghatározása során a károsult eltérően megállapított közrehatására az ítélete indokolásából kitűnően nem volt figyelemmel, ezért a 40 helyett 20 %-os mértékű közrehatás nem eredményezhette az alperes eltérő összeg megtérítésére történő kötelezését.

A felperesnek az alperesre regresszálható ráfordítása és költsége a fentiek alapján összesen 1 307 654 Ft volt, ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részben a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, s az alperest ezen tőkeösszeg megfizetésére kötelezte, ami egyben a részletfizetés alapját is képezi. Egyúttal szükséges volt módosítani a részletfizetés kezdő időpontját, mert az elsőfokú bíróság által meghatározott időpont a jogerős döntés meghozataláig már elmúlt. A marasztalás tőkeösszegének megváltoztatásával módosultak a pernyertesség, illetőleg a pervesztesség arányai (a felperes pernyertessége 23,93 %-ra növekedett), ezért a felperes által fizetendő perköltség és az alperes által megtérítendő illeték összegét is ehhez kellett igazítani. Az első fokú ítélet alapján meglévő 2 950 984 Ft tiszta pervesztessége miatt a felperes 147 549 Ft ügyvédi munkadíj megfizetésére lett volna köteles az alperes felé, amiből le kell vonni a szakértői bizonyítás általa előlegezett és a pernyertességével arányos összegét: 8 556 Ft-ot, tehát eleve 138 993 Ft perköltség terhelte volna, szemben az elsőfokú bíróság által megítélt 139 299 Ft-tal. A felperes kis mértékben megváltozott pervesztessége alapján (aminek nettó összege 2 848 508 Ft volt) tisztán 142 425 Ft ügyvédi munkadíj illeti meg az alperest. Ebből le kell vonni a felperes által előlegezett költség pernyertességével arányos részét, azaz 8 221 Ft-ot. Ennek eredményeként a felperes 134 204 Ft perköltség megfizetésére köteles az alperes javára, ezért az ítéletábra erre az összegre szállította le az elsőfokú perköltség összegét. A keresetben követelt 5 463 816 Ft-hoz, mint pertárgyértékhez tartozó 327 800 Ft kereseti illetékből az alperes eredetileg 75 378 Ft megtérítésére lett volna köteles szemben az elsőfokú bíróság által meghatározott 75 385 Ft-tal. A kereseti illeték általa megtérítendő összege az immár nagyobb arányú pervesztessége miatt 78 452 Ft-ra növekedett, ezért e tekintetben az ítéletábra az első fokú ítéletet ugyancsak megváltoztatta, mivel erre a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésében írtak miatt ezt érintő fellebbezés nélkül is lehetősége volt.

A fellebbezési eljárásban is a felperes lett nagyobb arányban (98,78 %-ban) pervesztés, ezért a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése értelmében köteles a jogi képviselővel eljáró alperes javára perköltséget fizetni, melynek összegét az ítéletábra a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjjal azonosan határozta meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 252 400 Ft fellebbezési eljárási illeték pervesztességével arányos részét az alperes külön felhívásra köteles megtéríteni, míg a különbözet az állam terhén marad.

Debrecen, 2011. június hó 22. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál s.k. előadó bíró, dr. Riczu András s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő